

ΑΝΩΤΑΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΚΥΠΡΟΥ
ΑΝΑΘΕΩΡΗΤΙΚΗ ΔΙΚΑΙΟΔΟΣΙΑ

(Υποθ. Αρ.1283 /2011)

25 Μαΐου, 2015

[Τ.ΨΑΡΑ-ΜΙΛΤΙΑΔΟΥ, Δικαστής]

Αναφορικά με το Άρθρο 146, του Συντάγματος

ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΕΩΝ ΛΕΜΕΣΟΥ-ΑΜΑΘΟΥΝΤΑΣ

Αιτητές,

-και -

ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ, μέσω
Εφόρου Τελών Χαρτοσήμων

Καθ'ων η αίτηση.

*Στ.Μαξούτη, (κα.), για Τ.Παπαδόπουλου και Συνεργάτες ΔΕΠΕ,,
για τους αιτητές*

*Ελ.Γαβριήλ, (κα.) – δικηγόρος της Δημοκρατίας, για τους καθ'ων
η αίτηση.*

Α Π Ο Φ Α Σ Η

ΨΑΡΑ-ΜΙΛΤΙΑΔΟΥ, Δ.: Οι αιτητές προσβάλλουν ως άκυρη και ή παράνομη τη διοικητική πράξη και/ή απόφαση η οποία τους κοινοποιήθηκε με επιστολή των καθ'ων η αίτηση ημ.18/7/2011 (παρ.Α'επί της αίτησης) και με βάση την οποία οι τελευταίοι έκριναν ότι συγκεκριμένα συμβόλαια και συμφωνίες στα οποία οι αιτητές ήταν συμβαλλόμενοι, δέον να χαρτοσημανθούν και δεν τους απάλλαξε από την υποχρέωση καταβολής τέλους χαρτοσήμου συνολικού ποσού €28.983,98.

Είναι η κύρια θέση των αιτητών ότι οι ίδιοι απαλλάσσονται της υποχρέωσης καταβολής τελών ως εκ του Νόμου περί Αποχετευτικών Συστημάτων, Ν.1/1979, όπως έχει τροποποιηθεί, ο οποίος και ρητώς ορίζει ότι το Συμβούλιο Αποχετεύσεων δεν είναι υποχρεωμένο στην καταβολή τέλους χαρτοσήμου. Στα πλαίσια δε αυτά τονίζουν ότι οι καθ'ων η αίτηση παρέλειψαν να διενεργήσουν δέουσα έρευνα επί των πραγματικών γεγονότων της υπόθεσης και/ή τελούσαν υπό

καθεστώς πλάνης για τα ίδια τα δεδομένα της υπόθεσης, αλλά και για τη σχετική νομοθετική πρόνοια. Επιπροσθέτως, θεωρούν ότι η προσβαλλόμενη απόφαση παραβιάζει την αρχή της χρηστής διοίκησης και στερείται δέουσας ή οποιασδήποτε αιτιολογίας.

Με βάση την καταχωρηθείσα ένσταση, οι καθ'ων η αίτηση προβάλλουν ως σχετικά τα ακόλουθα γεγονότα. Στις 4.5.2009, οι Αιτητές απέστειλαν επιστολή στον καθ' ου η αίτηση με την οποία ζητούσαν την επιβεβαίωση ότι το ΣΑΛΑ εξαιρείται από την υποχρέωση καταβολής χαρτοσήμου, σύμφωνα με το άρθρο 42Α(α) της περί Αποχετευτικών Συστημάτων Νομοθεσίας – Αντίγραφο της επιστολής είναι το Παράρτημα Α.

Στις 26.5.2009, ο Έφορος Τελών Χαρτοσήμων, απέστειλε απαντητική επιστολή στο ΣΑΛΑ ζητώντας όπως προσκομίσουν ενώπιον του Εφόρου Τελών Χαρτοσήμων, όλα τα έγγραφα και συμφωνίες που σύναψε το ΣΑΛΑ – Αντίγραφο της επιστολής αυτής είναι το Παράρτημα Β.

Στις 3.3.2010, οι Αιτητές απέστειλαν τους Όρους Διαγωνισμών Προσφορών ζητώντας όπως ενημερωθούν κατά πόσο οι σχετικές προσφορές υπόκεινται σε τέλος χαρτοσήμου.

Στις 9.3.2010, ο Έφορος Τελών Χαρτοσήμων επικοινωνήσε τηλεφωνικά με τον Οικονομικό Διευθυντή του ΣΑΛΑ, ζητώντας τα συμβόλαια και όχι τους όρους των προσφορών οι οποίοι είχαν αποσταλεί στις 3.3.2010.

Στις 20.4.2011, οι Αιτητές απέστειλαν στον Έφορο Τελών Χαρτοσήμων έγγραφα διαγωνισμών που προκηρύχθηκαν το 2010, μαζί με τις σχετικές συμφωνίες, ζητώντας όπως εξετάσει κατά πόσο οι σχετικές συμφωνίες υπόκεινται σε τέλος χαρτοσήμου – Αντίγραφο της επιστολής, σημειώνεται ως Παράρτημα Β στην προσφυγή.

Στις 10.5.2011, οι Αιτητές απέστειλαν επίσης τις συμφωνίες που του είχαν ζητηθεί – Αντίγραφο της επιστολής σημειώνεται ως Παράρτημα Γ στην προσφυγή.

Στις 18.7.2011, ο Έφορος Τελών Χαρτοσήμου, απέστειλε επιστολή στο ΣΑΛΑ με την οποία πληροφορούσε τους Αιτητές ότι, με βάση το Στοιχείο 3 του Πρώτου Παραρτήματος του περί Χαρτοσήμων Νόμου, Ν. 19/63, ως αυτός έχει τροποποιηθεί, τα συμβόλαια που αφορούν την εκτέλεση τεχνικού έργου, υπόκεινται σε χαρτοσήμανση και το τέλος χαρτοσήμου, βαραίνει τον εργολήπτη – Αντίγραφο της επιστολής που είναι και η προσβαλλόμενη, σημειώνεται ως Παράρτημα Α στην προσφυγή.

Το πρώτο θέμα που θα πρέπει να αποφασιστεί είναι, όπως ορθά τίθεται και από τους συνηγόρους, το κατά πόσον ισχύει στην προκείμενη περίπτωση το 42Α του Ν.1/71 ως έχει τροποποιηθεί.

Σύμφωνα με το άρθρο 42Α του περί Αποχρεωτικών Συστημάτων Νόμου Ν. 1/1971, ως έχει τροποποιηθεί:

«42Α. Το Συμβούλιον απαλλάσσεται:

(α) οιωνδήποτε τελών χαρτοσήμων καταβλητέων δυνάμει της

εκάστοτε ισχύουσας περί χαρτοσήμων νομοθεσίας και

(β) της πληρωμής οιοδήποτε φόρου ή τέλους καταβλητέου δυνάμει της εκάστοτε ισχύουσας περί Μηχανοκινήτων Οχημάτων και Τροχαίας Κινήσεως Νομοθεσίας επί τη εγγραφή ή τη χορηγήσει αδείας κυκλοφορίας εις οιονδήποτε μηχανοκίνητον όχημα ανήκον εις το Συμβούλιον.»

Ενδιαφέρει επίσης ο περί Χαρτοσήμων Νόμος, Ν.19/63, όπως έχει τροποποιηθεί, ειδικά στο άρθρο 29, το οποίο έχει ως εξής:

Άρθρο 29. «Ελλείπει συμφωνίας περί του αντιθέτου, η καταβολή του προσήκοντος τέλους χαρτοσήμου βαρύνει— (α) εις την περίπτωσην γραμματίου εις διαταγήν, γραμματίου, ομολογίας (debenture) ή εγγυητικής επιστολής—τον εκδότην, ή τον συντάττοντα ή υπογράφοντα το τοιούτον έγγραφον· (β) εις την περίπτωσην συναλλαγματικής—τον εκδότην· (γ) εις την περίπτωσην ασφαλιστηρίων—τον ασφαλιζόμενον· (δ) εις την περίπτωσην συμβάσεως, ή μνημονίου συμβάσεως πωλήσεως—τον αγοραστήν· εις την περίπτωσην μισθώσεως, ή συμφωνίας μισθώσεως—τον μισθωτήν, ή τον φερόμενον ως μισθωτήν· (ε) εις την περίπτωσην μεταβιβάσεως μετοχών εταιρείας ή ετέρου νομικού προσώπου—τον αγοραστήν ή εκδοχέα· (στ) εις την περίπτωσην μεταβιβάσεως ομολογιών αίτινες είναι εμπορεύσιμα αξιόγραφα ανεξαρτήτως ή όχι—τον αγοραστήν ή εκδοχέα· (ζ) εις την περίπτωσην μεταβιβάσεως συμφέροντός τινος ησφαλισμένου διά γραμματίου ή ασφαλιστηρίου—τον αγοραστήν ή εκδοχέα· (η) εις την περίπτωσην εγγράφου δι' ου συνιστάται εμπράγματον βάρος υπό τινος εταιρείας—την εταιρείαν· του (θ) στην περίπτωση σύμβασης ανάθεσης εκτέλεσης οικοδομικού έργου ή τεχνικού έργου υπό

εργολήπτη – τον εργολήπτη. Για τους σκοπούς της παρούσας παραγράφου, οι όροι 'οικοδομικό έργο', 'τεχνικό έργο' και 'εργολήπτης' έχουν την έννοια που αποδίδεται στους όρους αυτούς από τον περί Εγγραφής και Ελέγχου Εργοληπτών Οικοδομικών και Τεχνικών Έργων Νόμο του 2001.»

Οι αιτητές προβάλλουν ότι δυνάμει της συνδυασμένης εφαρμογής των πιο πάνω άρθρων στα επίδικα συμβόλαια όπου ρητώς ορίζονται ως έχοντες την ευθύνη οι ίδιοι για την καταβολή του τέλους χαρτοσήμων και όχι οι αντισυμβαλλόμενοι τους, το γεγονός αυτό θα πρέπει να τους απαλλάξει από την καταβολή τέλους χαρτοσήμων δυνάμει της σαφούς πρόνοιας του άρθρου 42Α ως άνω. Τονίζεται από την πλευρά των αιτητών ότι το άρθρο 29 του Ν.19/63 με κανένα τρόπο δεν δημιουργεί υποχρέωση καταβολής του σχετικού τέλους σε συγκεκριμένα πρόσωπα εάν αυτό έχει συμφωνηθεί διαφορετικά. Ως εκ της αφετηρίας του ιδίου του περιεχομένου του άρθρου 29, δηλαδή των λέξεων **ελλείψει συμφωνίας περί του αντιθέτου**, η πρόνοια ισχύει μόνο σε περίπτωση που δεν υπάρχει περί του αντιθέτου συμφωνία των συμβαλλομένων.

Η πλευρά των καθ'ων η αίτηση δεν υιοθετεί αυτή την προσέγγιση, θεωρώντας ότι ως εκ της φύσεως τους τα επίδικα συμβόλαια είναι από αυτά τα οποία δυνάμει του άρθρου 29 θα έπρεπε να βαρύνουν τους αντισυμβαλλόμενους των αιτητών ανεξάρτητα αν υπάρχει ή όχι συμφωνία περί του αντιθέτου.

Οι ευπαίδευτοι συνήγοροι επιχειρηματολόγησαν ιδιαίτερα πάνω στα πιο πάνω θέματα, οι μεν δικηγόροι για τους αιτητές τονίζοντας την ελευθερία των συμβάσεων, και ότι οι καθ'ων η αίτηση παρέλειψαν να προβούν στη δέουσα έρευνα ώστε να ξεκαθαρίσουν το ορθό πλαίσιο των γεγονότων της υπόθεσης, εμμένοντας παράλογα στη θέση τους. Η πλευρά των καθ'ων η αίτηση επέμεινε ιδιαίτερα στο ότι η υπαγωγή ενός εγγράφου σε τέλος χαρτοσήμου καθορίζεται μεταξύ άλλων από το είδος των εγγράφων που υπόκειται σε τέλος και δυνάμει του άρθρου 29 καθορίζεται και ή ρυθμίζεται το πρόσωπο το οποίο βαρύνεται με την καταβολή του τέλους. Σε καμία περίπτωση, συνεχίζει η πλευρά των καθ'ων η αίτηση, οι πρόνοιες του μέρους που αφορά το άρθρο 29 υπεισέρχονται στις πρόνοιες και/ή στο

αντικείμενο του μέρους 2, παράγραφος Α δηλαδή στον καθορισμό του κατά πόσον ένα έγγραφο υπάγεται σε τέλος χαρτοσήμου. Υπήρξε η κύρια θέση των καθ' ύλην αιτήσεων ότι σε τέλος χαρτοσήμου «υπάγονται συναφθέντα έγγραφα και όχι συμβαλλόμενα πρόσωπα». Το τέλος χαρτοσήμου καταλήγουν βαρύνει το έγγραφο και όχι τα συμβαλλόμενα πρόσωπα τα οποία βαρύνονται απλώς με την καταβολή του τέλους.

Με βάση την υπάρχουσα νομολογία οποιοσδήποτε νόμος που αφορά φορολογική απαλλαγή, πρέπει να ερμηνεύεται στενά.

Στην υπόθεση **Φυτεία Φοίζα Λτδ ν. Δημοκρατίας (2001) 3B**

A.A.D. 1121 λέχθηκε ότι:

«Τόσο η νομολογία του Ανωτάτου Δικαστηρίου όσο και η αγγλική νομολογία καθιέρωσε την αρχή ότι η ερμηνεία κάθε διάταξης νόμου που καθιερώνει φορολογικήν απαλλαγή να είναι στενή. Στο σύγγραμμα Μαθήματα Δημοσιονομικού Δικαίου, 3η Έκδοση, 1966, στη σελίδα 246 ο Μ. Δ. Στασινόπουλος αναφέρει τα εξής:-

“Στενή ερμηνεία επιβάλλεται αναμφιβόλως εις τας διατάξεις, αίτινες θεσπίζουν φορολογικές απαλλαγές ή εξαιρέσεις, διότι η φορολογική

εξαίρεσις ή απαλλαγή, αποτελεί παρέκκλιση από τον κανόνα της καθολικότητας του φόρου και άρα αι θεσπίζουσαι εξαίρεσις ή απαλλαγής διατάξεις είναι διατάξεις εξαιρετικά, οι δε εξαιρετικής φύσεως διατάξεις συμφώνως προς γενικούς ερμηνευτικούς κανόνες, δέον να ερμηνεύονται στενώς.”

(Βλ. επίσης **Southfields Industries Ltd v. Δήμου Λευκωσίας (1995) 3 Α.Α.Δ. 59**).

Έχω μελετήσει τις αντίστοιχες θέσεις υπό το πρίσμα των πιο πάνω νομοθετικών διατάξεων. Θεωρώ ότι η ερμηνεία και η προσέγγιση που ακολούθησε η πλευρά των καθ'ών η αίτηση δεν είναι η ορθή. Από το λεκτικό και μόνο του **άρθρου 29 του περί Χαρτοσήμων Νόμου** είναι σαφές ότι δεν υπάρχει νομοθετική υποχρέωση καταβολής του τέλους χαρτοσήμου σε συγκεκριμένο πρόσωπο εάν υπάρχει περί του αντιθέτου ρύθμιση των συμβαλλομένων. Δεν μπορεί να στοιχειοθετηθεί άλλη ερμηνεία από το ίδιο το άρθρο 29, ότι δηλαδή οι διατάξεις του εφαρμόζονται μόνο σε περίπτωση όπου δεν υπάρχει ρητή πρόνοια στην εκάστοτε συμφωνία ως προς το ποιο συμβαλλόμενο μέρος βαρύνεται με την καταβολή του τέλους. Ο νομοθέτης με το άρθρο 29 θέλησε να καλύψει την περίπτωση

που υπήρχε κενό εκ της συμφωνίας ως προς το ποιος θα είχε τη σχετική υποχρέωση και καθόρισε ακριβώς την υποχρέωση αυτή με βάση το είδος της συμφωνίας.

Στην κρινόμενη περίπτωση, εφόσον η κοινή θέση ως έχει διαμορφωθεί είναι ότι στις επίδικες συμφωνίες η υποχρέωση θα βάρυνε την πλευρά των αιτητών και όχι τους αντισυμβαλλόμενους τους, έρχεται στο προσκήνιο το περιεχόμενο και η ισχύς του άρθρου 42Α του περί Αποχτευτικών Νόμου το οποίο ακριβώς ενεργοποιείται, **σε περίπτωση που το Συμβούλιο υποχρεούται δυνάμει συμφωνίας ή άλλως πως να καταβάλει σχετικό τέλος.** Σε τέτοια περίπτωση, θα απαλλάσσεται της υποχρέωσης αυτής δυνάμει της πιο πάνω πρόνοιας. Ως εκ τούτου οι επίδικες συμφωνίες με βάση την ειδική πρόνοια και όχι ως εκ του περιεχομένου τους εξαιρούνται από την καταβολή τέλους χαρτοσήμου διότι δεν υφίσταται τέτοια υποχρέωση του Συμβουλίου. Με βάση τα υπάρχοντα ενώπιον του Δικαστηρίου στοιχεία ειδικά από το Παράρτημα Β της ένστασης και

παράρτ.Α΄ της προσφυγής, προκύπτει ότι οι καθ'ων η αίτηση ενήργησαν κάτω από καθεστώς πλάνης σε σχέση με τα γεγονότα και την εμβέλεια της εφαρμογής των πιο πάνω άρθρων με αποτέλεσμα να μη διεξάγουν έρευνα στα ορθά πλαίσια και εν πάση περιπτώσει όχι με το δέοντα τρόπο, παραβλέποντας ειδική νομοθεσία περί του θέματος.

Ως αποτέλεσμα των πιο πάνω, κρίνω ότι η προσφυγή δέον να επιτύχει και επιτυγχάνει. Η επίδικη πράξη ακυρώνεται. Τα έξοδα εκ ποσού €1,200 πλέον ΦΠΑ επιδικάζονται υπέρ των αιτητών και εναντίον των καθ'ων η αίτηση.

Τ. Ψαρά-Μιλτιάδου,

Δ.